

คู่มือการปฏิบัติงานของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มกราคม ๒๕๕๘

สามารถสืบค้นได้ที่ ส่วนอำนวยการ (ทสจ.ยโสธร)
และดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.mnre.go.th

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) และหน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ทุกหน่วยงานได้ประสานความร่วมมือกันในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติงานและการประสานงานระหว่างสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) กับหน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ทุกหน่วยงาน รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับชาติ นโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ซึ่งคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และสามารถแปลงนโยบายหรือแนวทางดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและนโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มกราคม ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
๑. คำนำ	ก
๒. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม	๑
๓. โครงสร้างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒
๔. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓
๕. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด (ทสจ.)	๔
๖. โครงสร้างและกรอบอัตรากำลังของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)	๙
๗. แนวทางการดำเนินงาน	
๗.๑ การกิจร่วมกับจังหวัด	๑๓ /
๗.๒ การกิจร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ทส.)	๑๗ /
๑. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.)	๑๙ /
๒. กรมป่าไม้ (ปม.)	๒๗ /
๓. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)	๔๓
๔. กรมทรัพยากรธรณี (ทธ.)	๔๙
๕. กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.)	๖๗ /
๖. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	๗๙ /
๗. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (สผ.)	๘๗ /
๘. กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)	๙๗ /
๙. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.)	๑๑๑ /

วิสัยทัศน์

องค์กรหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
โดยการมีส่วนร่วม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

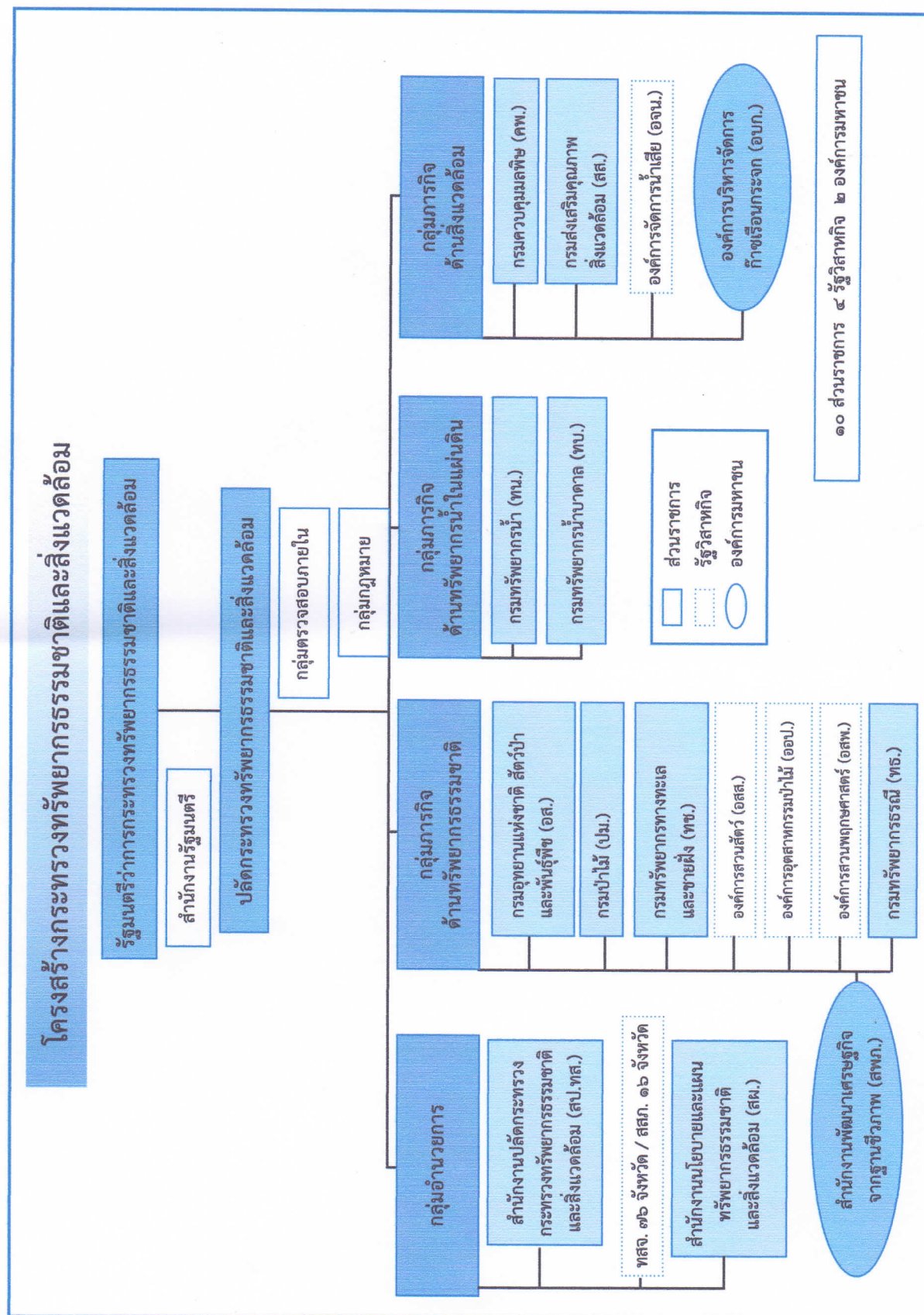
พันธกิจ

๑. ผลักดันยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
๒. บูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีทุกภาคส่วน ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศ ประชาคมอาเซียน และระหว่างประเทศ
๓. เสริมสร้างขีดความสามารถเชิงรุกขององค์กร ระบบ กลไก และข้อมูลในการบริหารจัดการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพ

คำนิยาม

Ministry of Natural Resource and Environment : MNRE

- M = Management : บริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมและบูรณาการ
- N = Network : เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ
- R = Responsibility : มีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ
- E = Equity : เน้นความเสมอภาคในการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

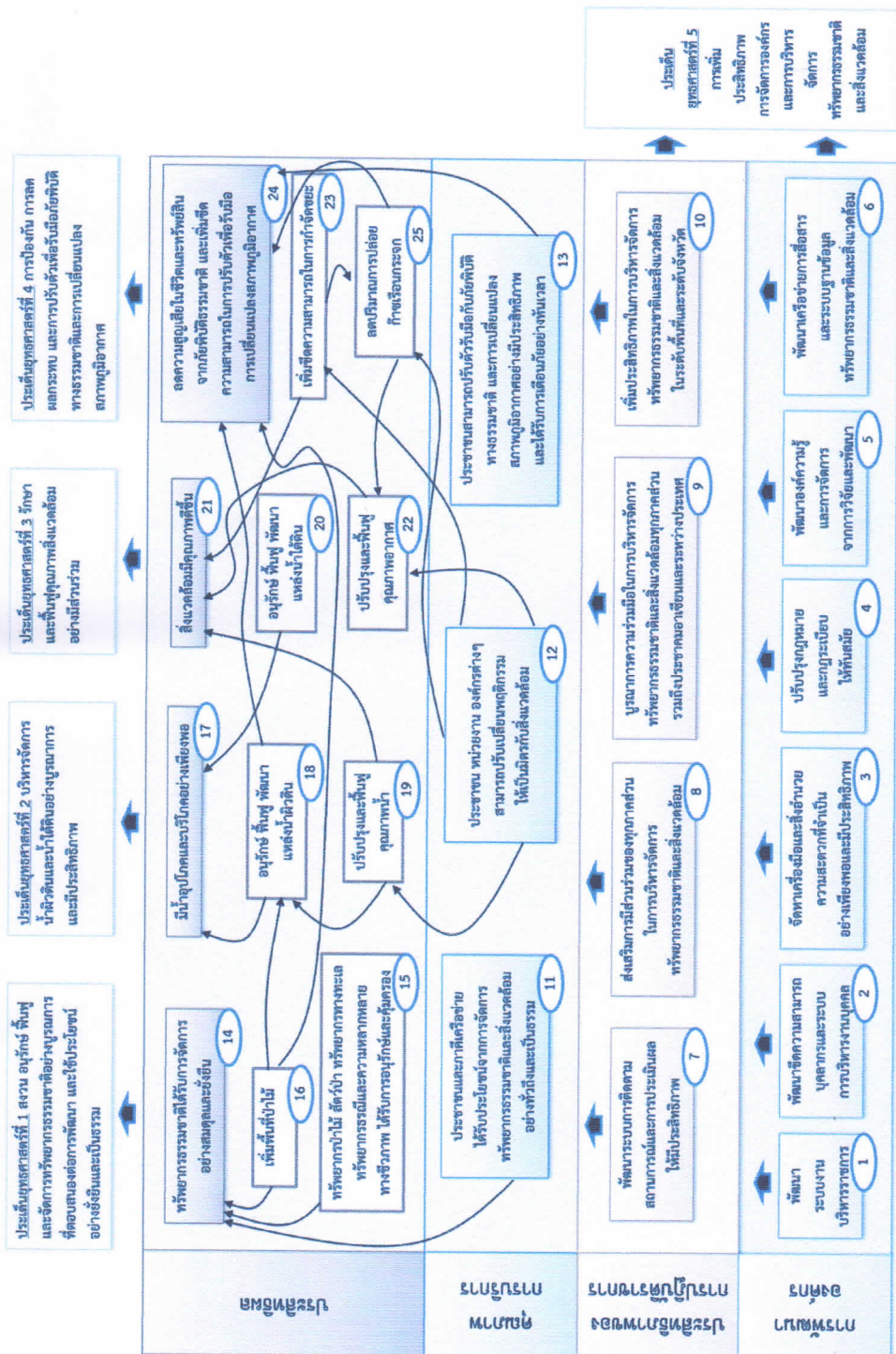

วิสัยทัศน์

- องค์กรหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีส่วนร่วม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
- พันธกิจ :
1. ผลักดันยุทธศาสตร์และมาตรฐานการด้านกรอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
 2. บูรณาการและสร้างส่วนร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในประเทศ ประชาคมอาเซียน และระหว่างประเทศ
 3. เสริมสร้างขีดความสามารถเชิงรุกขององค์กร ระบบ กลไก และข้อมูลในการบริหารจัดการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

แผนที่ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบาทหน้าที่

ของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมจังหวัด

(ทสจ.)

บทบาทหน้าที่ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) (ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕)

๑. จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด
๒. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซยนต์ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย
๓. เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกิจการประปา
๕. ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ในฐานะผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด่วนที่สุด ที่ ทส.๐๒๐๗.๕/ว๓๔๒๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗)

๑. ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) ที่กำหนดให้สำนักงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) เป็นราชการส่วนภูมิภาค

๒. ให้ข้อเสนอแนะต่อแผนการดำเนินงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

๓. จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ และเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการประสาน และปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับจังหวัด (รายปี) โดยเริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. จัดทำห้องปฏิบัติการ (Operation Room) และติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงานของหน่วยงานที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด เพื่อนำเสนอความก้าวหน้า ในห้องปฏิบัติการรวมทั้งรายงานให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รมว.ทส.) ทราบเป็นระยะ

๕. ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายหลัก ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่าและที่ดิน ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และด้านการบริหารจัดการน้ำโดยมอบผู้รับผิดชอบระดับผู้อำนวยการส่วน

๖. รายงานสรุปผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค (ถ้ามี) เสนอปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน

โครงสร้างและกรอบอัตรากำลัง

ของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมจังหวัด

(ทสจ.)

โครงสร้างภารกิจและอัตรากำลังของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ๗๖ จังหวัด ผู้อำนวยการระดับต้น	อัตรากำลัง ๑๖ - ๒๓ อัตรา
---	-----------------------------

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

๑. จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด
๒. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเชื้อเพลิงฟอสซิล กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย
๓. เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการและติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. กำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกิจการประปา
๕. ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนอำนวยการ นักจัดการงานทั่วไป (ปก./ชก.) ๔ - ๕ อัตรา - นักวิเคราะห์นโยบายและแผน (ปก/ชก.) - เจ้าพนักงานธุรการ (ปง/ชง.) - เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี (ปง./ชง.)	ส่วนสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม (ชก./ชพ.) ๓ - ๕ อัตรา - นักวิชาการสิ่งแวดล้อม (ปก./ชก.)
ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ นักวิชาการป่าไม้ (ชก./ชพ.) ๕ - ๗ อัตรา - นักวิชาการป่าไม้ (ปก./ชก.) - เจ้าพนักงานป่าไม้ (อส.) - เจ้าพนักงานป่าไม้ (ปง./ชง.)	ส่วนทรัพยากรน้ำ เจ้าพนักงานป่าไม้ (อว.) ๓ - ๕ อัตรา - นักวิชาการสิ่งแวดล้อม (ปก/ชก.) - นักวิชาการทรัพยากรธรณี (ปก/ชก.) - นายช่างเทคนิค

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ส่วนอำนวยการ

- บริหารงานสำนักงาน
- บริหารงานการคลังงบประมาณ และพัสดุ
- บริหารงานบุคคล
- บริหารงานแผนและติดตามผล
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนสิ่งแวดล้อม

- จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัด รวมทั้งแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
- ติดตามประเมินผลและตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- ส่งเสริมเผยแพร่และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตรวจสอบควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ
- ประสานให้คำแนะนำการควบคุมมลพิษ

ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ

- การอนุญาต ควบคุม กำกับดูแลโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้าไม้แปรรูป โรงค้าสิ่งประดิษฐ์
- การอนุญาต ควบคุม กำกับดูแล การมีและใช้เชื้อไฮโดรเจน
- การอนุญาตการขึ้นทะเบียนและการตัดฟันไม้สวนป่าเอกชน
- การอนุญาตการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่
- การอนุญาตอื่นๆ ตามกฎหมายที่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบอำนาจ
- ประสานการขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- จัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัด
- ประสานการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าและการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในระดับจังหวัด
- ประสานการสำรวจการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรณีในระดับจังหวัด
- ส่งเสริมเผยแพร่และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนทรัพยากรน้ำ

- ประสานการจัดทำแผนการจัดการน้ำของจังหวัด
- ประสานการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริมเผยแพร่บำรุงรักษา ระบบเตือนภัยเกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด
- กำกับ ดูแลกิจการประปาสัมพันธ์ของน้ำผิวดิน
- อนุญาต ควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล
- ประสานการจัดการน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งของจังหวัด กำกับดูแลกิจการประปาสัมพันธ์ของน้ำบาดาล

ภารกิจร่วมกับจังหวัด

ภารกิจร่วมกับจังหวัด

ภารกิจ	แนวทางการดำเนินงานของ ทสจ.
๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และจัดลำดับความสำคัญเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา ๒. เสนอแผนงาน/แนวทางการดำเนินงาน/โครงการ/งบประมาณที่จะบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด ๓. ติดตามผลการดำเนินงาน และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนต่อไป
๒. แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด	๑. ประสานงานกับส่วนกลางเพื่อขอรับทราบแนวทางดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงฯ ๒. เสนอแผนงาน/แนวทางการดำเนินงาน/โครงการ/งบประมาณที่จะบรรจุในแผนปฏิบัติราชการประจำปี
๓. ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง ของจังหวัด	๑. จัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดให้สอดคล้องกับภารกิจ ๒. ติดตามผลการดำเนินงานภายใต้ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง
๔. คำรับรองการปฏิบัติ ราชการจังหวัด	๑. รวบรวมข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัด วิเคราะห์และประเมินข้อมูลในประเด็นสำคัญ ประมวลเป็นสถานการณ์สำคัญ แนวโน้มของปัญหาเพื่อเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด ๒. จัดทำแผนการดำเนินงานและแผนการติดตามผลการดำเนินงานภายใต้ตัวชี้วัดที่ได้รับมอบหมาย ๓. ติดตามผลการดำเนินงาน
๕. คำของบประมาณ จังหวัดแบบบูรณาการ	๑. เสนอขอโครงการ/งบประมาณเพื่อจะดำเนินการให้สอดคล้องกับปัญหาของจังหวัด และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวง ๒. ดำเนินการตามแผนงานและแผนการใช้จ่ายเงินพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน
๖. การเข้าร่วมกับกิจกรรม ต่างๆ ของจังหวัด	๑. ให้ความร่วมมือและร่วมจัดงาน / กิจกรรมต่างๆ ของจังหวัดตามความเหมาะสม

คู่มือการปฏิบัติงานของ ทสจ.
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภารกิจ	แนวทางการดำเนินงานของ ทสจ.
๗. การติดตามตรวจสอบ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ในจังหวัด	๑. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั่วไป ๒. การติดตามโครงการสำคัญที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด